

Have- og Landskabsudvalget (HLU)s Årsberetning 2022

Udvalget

Ved udgangen af 2022 havde udvalget følgende medlemmer:

Katrine Binzer, landskabsarkitekt MDL – indtrådt 2022
Lisbeth Brorsen, arkitekt MAA
Jacob Fischer, landskabsarkitekt MAA MDL
Margrethe Floryan, museumsinspektør (udvalgsformand)
Jesper Munk-Andersen, museumsinspektør
Henriette Nielsen, landskabsarkitekt MDL - indtrådt 2022
Karen Margrethe Olsen, cand.polit.

I efteråret trådte Kirsten Lund-Andersen (landskabsarkitekt MDL, stifter af HLU og formand indtil 2020), Susanne Guldager (landskabsarkitekt MDL) og Flemming Aalund (restaureringsarkitekt MAA) ud af HLU. De har alle tre lagt et kolossalt arbejde og et stort engagement i Landsforeningens virke. Både vi og talrige HLU-partnere rundt omkring i landet er meget taknemmelige for deres dybe faglige indsigt og måden, de igennem mange år har forvaltet den på i havernes, ja hele den grønne kulturarvs tjeneste.

Velkommen til Katrine Binzer og Henriette Nielsen som nye medlemmer af HLU. Susanne Guldager og Kirsten Lund-Andersen vil fremover være affilierede medlemmer af HLU.

Udvalget har i årets løb afholdt fire møder, samt deltaget i Landsforeningens julemøde 30. november. Peter Hee, Helge Torm og Jens Aaberg har hver deltaget i et af møderne – mhp. gensidig information.

I 2022 gennemførte HLU pga. arbejdet med Danmarks betydningsfulde haver (se neden for) ikke sin vanlige studietur, men den tradition ønsker vi at genoptage i 2023.

Visse opgaver varetages, som vi i mange år har gjort det i HLU, i mindre grupper bestående af 2-3 udvalgsmedlemmer, med efterfølgende status på udvalgsmøderne. Mellem møderne kommunikerer udvalgets medlemmer indbyrdes via mail og telefon.

Fredningsemner og -strategi:

Det fredningsforslag for Måneporten (C. Th. Sørensen) i Stokkerup, HLU udarbejdede og indsendte i 2021, blev vel modtaget. Det Særlige Bygningssyn indstillede i oktober 2022 Måneporten til fredning, og der er herefter igangsat en høring med frist 31.03.2023.

Et forslag om udvidelse af fredningen af Brygger Bies Have i Hobro blev færdiggjort og indsendt til Slots- og Kulturstyrelsen.

HLUs arbejde med fredningsforslag for DTU som landskabeligt anlæg blev intensiveret, bl.a. i forlængelse af flere konstruktive møder på DTU. Forslaget forventes meget snart færdigbearbejdet og indsendt.

Arbejdet med fredningsforslag for Mindeparken i Herning blev påbegyndt.

Projektet 'Danmarks betydningsfulde haver'

HLU har siden 2018 arbejdet med dette projekt (se By&land, særnummer, juni 2018). Udvalget har, bl.a. med deltagelse fra lokalforeninger rundt omkring i landet, udvalgt en række haver, der har særlige æstetiske, botaniske og/eller kulturhistoriske kvaliteter. I dette projekt har spørgsmålet om evt. værdi som fredningsemne således ikke været det primære. Formålet har været at styrke bevidstheden om havers betydning som et aspekt blandt flere i vores grønne kulturarv, at understrege havernes rolle som kilde til glæde, oplevelse, ro samt fysisk udfoldelse, at betone deres værdi som del af vore fysiske omgivelser -uanset genre, små såvel som store, historiske såvel som relativt nyanlagte, private såvel som offentlige. Som et foreløbigt punktum for arbejdet med Danmarks betydningsfulde haver fik de udvalgte haver i løbet af sommeren 2022 tildelt et diplom.

HLU modtog en særlig bevilling fra Landsforeningen til fremstilling og indramning af diplomerne, samt til dækning af transportudgifter i forbindelse med diplomoverrækkelserne.

I løbet af april-august modtog 14 haver diplom. Tildelingen blev flere steder markeret ved et særarrangement med deltagelse af de ansvarlige landskabsarkitekter, gartnere, ejerne, politikere samt lokal presse. Flere steder deltog også havernes frivillige. De 14 haver er:

Baldersbæk Have og Lystanlæg i Hovborg
Egekirkegården i Holstebro
Farumgaarders Have i Farum
Forstbotanisk Have i Charlottenlund
G.N. Brandts Have i Charlottenlund
Herregårdshaven og Folkehaven på Museet Sønderkov
Historisk Botanisk Have i Vordingborg (modtog diplom i 2021)
Mindeparken i Herning
Moseby Præstegårdshave i Moseby
Sjølundsparken i Hellebæk
Skansebakken og Skansekirkegården i Hillerød
Tusindårshaven på Sletten i Holstebro
Tæppehandler Henry L.W. Jensens Have i København
Vendsyssel Historiske Museums Have i Hjørring

Amaliehaven i København er også udpeget som betydningsfuld, men er p.t. under restaurering; derfor er diplomtildelingen udsat. To af de haver, HLU også har peget på, har ikke svaret. De udgår.

HLU har i samarbejde med sekretariatet påbegyndt en udvidet formidling af Danmarks betydningsfulde haver på foreningens hjemmeside.

Høringssvar, besigtigelser og særlige gæste:

HLU har i 2022 afgivet høringssvar vedr. fredning af ejendommen Vestagervej 29, København og vedr. byggeplaner ved Kildeskovshallen i Gentofte. Desuden har HLU som opfølgning på tidligere besøg i Blidahpark i Hellerup med henblik på evt. fredningsforslag korresponderet med ejerforeningen. HLU har klaget til Slots- og Kulturstyrelsen over misligholdelse og delvis rydning af den fredede museumshave ved den gamle købmandsgård i Faaborg.

Medlemmer af HLU har foretaget flere besigtigelser af og deltaget i møder på DTU i Lyngby, om arbejdet med et fredningsforslag.

7. maj var HLU repræsenteret ved Landsforeningens generalforsamling i Sorø.

Margrethe Floryan blev valgt som suppleant til Landsforeningens bestyrelse. Sidst på året indtrådte Margrethe Floryan som medlem af samme.

19. september var medlemmer af HLU, sammen med medlemmer af Udvalget for Nyere Tids Arkitektur, på et studiebesøg på Brøndbyøster Torv, med Poul Sverrild som kyndig omviser.

22. november var HLU repræsenteret ved Slots- og Kulturstyrelsens møde om den kommende fredningsstrategi.

Bidrag til By&Land:

HLU bidrog med en kort omtale af Sorøs akademihave og to længere artikler om arbejdet med istandsættelsen af Vestbadet i Rødovre/Brøndby Kommuner og om Aarhus Universitet.

18. marts 2023 Margrethe Floryan